

Årsmelding 2024

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Forord

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble opprettet 5. desember 2008, og forvaltningsmyndigheten er lagt til de berørte kommunene ved et statlig oppnevnt lokalt styre. Trillemarka-Rollagsfjell er ca. 158 km² og ligger i kommunene Sigdal, Rollag og Nore og Uvdal.

Årsmeldingen for 2024 oppsummerer forvaltningens arbeid gjennom året.

Rollag, mars 2025

Tore Kravik
Leder forvaltningsstyret

Hege Jaren
Verneområdeforvalter

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Postadresse: Postboks 325, 1502 Moss

Telefon: 32266816

E-post: hege.jaren@statsforvalteren.no

Web: www.trillemarkarollagsfjell.no

www.nasjonalparkstyre.no/trillemarka-rollagsfjell

Innhold

1	ADMINISTRASJON OG ORGANISERING	s. 4
2	STATUS OG AKTIVITETER I 2024	s. 5
2.1	Generelt	s. 5
2.2	Administrasjon og møteaktivitet	s. 5
2.3	Befaringer	s. 5
2.4	Informasjon og formidling	s. 6
2.5	Tilrettelegging i verneområdet	s. 7
2.6	Madonnaen	s. 8
2.7	Statens naturoppsyn (SNO) og politiet	s. 8
2.8	Saker til behandling	s. 9
Vedlegg 1	Søknad og økonomisk tildeling (ESS) 2024	s. 10
Vedlegg 2	Behandlede saker, Miljøvedtaksregisteret	s. 11

Administrasjon og organisering

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat ble vernet 5. desember 2008. Forvaltningsmyndigheten er delegert til et statlig oppnevnt lokalt forvaltningsstyre.

Medlemmer til styret foreslås av de berørte kommunene, men oppnevnes formelt av Miljødirektoratet. Funksjonstiden for medlemmene følger kommunestyreperioden. Forvaltningsstyret står selv for konstituering.

Verneområdeforvalter er ansatt hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, men har kontor i Rollag. Forvalter er underlagt styret i alle saker som angår forvaltning av verneområdet.

Det er etablert god og regelmessig kontakt mellom forvaltningsmyndigheten og Statens naturoppsyn (SNO) lokalt.

Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat 2024:

<u>Hovedmedlem</u>	<u>Vara</u>	<u>Kommune</u>
Tore Kravik (leder)	Inger Lassegård	Nore og Uvdal
Frøydis Hansen Aasen (nestleder)	Marit Solberg	Rollag
Hellik Lislien	Olav Traaen	Rollag
Vebjørn Aasand Seljord	Kjell-Tore Finnerud	Sigdal
Hilde Roland	Berit Kauserud	Sigdal

Status og aktiviteter 2024

2.1 Generelt

[Verneforskriften](#) er førende for forvaltningen av verneområdet, og [forvaltningsplanen](#) utdyper og konkretiserer bestemmelsene i verneforskriften.

Lokal forvaltning og lokalt engasjement legger til rette for god kontakt med lokalmiljø og brukerinteresser, noe som bidrar til involvering av lokalt initiativ og medvirkning der dette er mulig. En betydelig del av henvendelsene til forvaltningen løses gjennom informasjon og dialog med brukerinteressene, og er derfor ikke alltid synliggjort gjennom formell saksbehandling.

Verdien av et forvaltningsstyre med lokal tilhørighet kommer til syne i form av ekte engasjement og lav terskel for kontakt mellom sekretariat, styre og brukerinteresser. Dette utnyttes ved at styret involveres i det løpende arbeidet med forvaltning gjennom informasjon og diskusjoner rundt prinsippaker og forventede problemstillinger. Dette bidrar til at styret får et bedre grunnlag for å gjøre vedtak i tråd med rammene som er gitt gjennom verneforskrift og forvaltningsplan, og at styret opparbeider seg kompetanse som gjør forvaltningen mer forutsigbar over tid.

2.2 Administrasjon og møteaktivitet

Det administrative arbeidet i 2024 har vært knyttet til løpende drift, henvendelser fra grunneiere og lokale initiativtakere, saksbehandling og møteaktivitet. Forvaltningen søker årlig om økonomisk tildeling til drift av forvaltningsstyret og tiltak i verneområdet gjennom Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS).

Forvaltningsstyret har i 2024 hatt 4 styremøter i tillegg til deltakelse på regional samling/kompetansedager i Rysstad for de nye

verneområdestyrene. Det ble også gjennomført befaringer knyttet til planlagte tilretteleggingstiltak og rydding av vindfall langs gamle stier.

Styremøtene kombineres med arbeidsmøter og dialog med lokale initiativtakere ved behov. Møteprotokoller, rapporter og annen forvaltningsrelevant informasjon legges ut på [forvaltningsstyret sin nettside](#), og saker som er behandlet etter verneforskriften legges fortløpende inn i [Miljøvedtaksregisteret](#).

Ny utvidelse i Trillemarka-Rollagsfjell NR.

6. desember 2024 vernet regjeringen 31 nye skogområder i 8 fylker. Områdene er vernet gjennom ordningen med frivillig vern av skog. Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat er i denne prosessen utvidet med 2244 daa, nytt totalareal er nå 158 186 daa. Utvidelsen består i stor grad av gammel gran- og furunaturskog. Granskogen inneholder en god del dødved, og det er stedvis rik lavflora. I furuskogen finnes ke-lo-elementer, også med brannspor. De største verneverdiene finnes rundt Bjørnhølfjellet, der det er velutviklet boreal kalkgranskog i naturskogtilstand. Slik skog er i liten grad fanget opp i det eksisterende reservatet.

Du kan lese mer om vernevedtakene på [SFOS sin nettside](#), og laste ned oppdatert vernekart [her](#).

2.3 Befaringer

19. september hadde forvaltningsstyret befaring sammen med SNO. Vi så på behov for å rydde vindfall langs gamle stier ved Fjøslien, klopplegging langs stien fra Tråenvasslia til Gaulen. Vi tok også en tur i området ved Dukeli hyttefelt der vi så på sti og stimerking.

Stien mellom Tråenvasslia og Gaulen

Vi fikk i 2023 innspill fra Grytelva Hytteforening om behov for klopplegging over bløte myrpartier langs stien fra Tråenvasslia til Gaulen. Dette er svært våte områder langs oppmerket sti hvor folk trækker opp alternative ruter. Etter befaring og dialog med

initiativtakerne for vurdering av behov og lokalisering ble det i 2024 søkt om og innvilget 30 000,- til innkjøp av materialer. Under befaringen fikk vi sett på behovet sammen med SNO som gjennomfører klopplegging sommeren 2025.

Fjøslien

Forvaltningsstyret og SNO har også vært på befaring i området ved Fjøslien og vurdert behov for rydding og fjerning av vindfall langs eksisterende stier i området ved Fjøslien-Stakkeli. I samråd med SNO legges dette inn i Naturoppdrag som et oppdrag som ønskes utført av SNO i 2025.

Fjøslien var opprinnelig et 2-tunsbruk, der hovedtunet lå øverst i lia. Det nederste tunet var i bruk i kortere perioder vår og høst. Gården ble fraflyttet i 1901, og har etter det vært fritidseiendom. Vi var innom begge gårdstunene, og styremedlem Hilde Roland som var prosjektleder for kulturminneprosjektet i perioden 2010-2012 gav oss masse god informasjon om historien og tidligere tiders bruk.

[Kulturminnerapport 2012](#)

Øvre Fjøslien (bilde fra Kulturminnerapport)

Øvre Fjøslien

Nedre Fjøslien

2.4 Informasjon og formidling

Det er ikke gjort større endringer knyttet til innhold eller design på nettsidene våre i 2024, men de oppdateres jevnlig med relevant informasjon.

Besøksrettet nettside

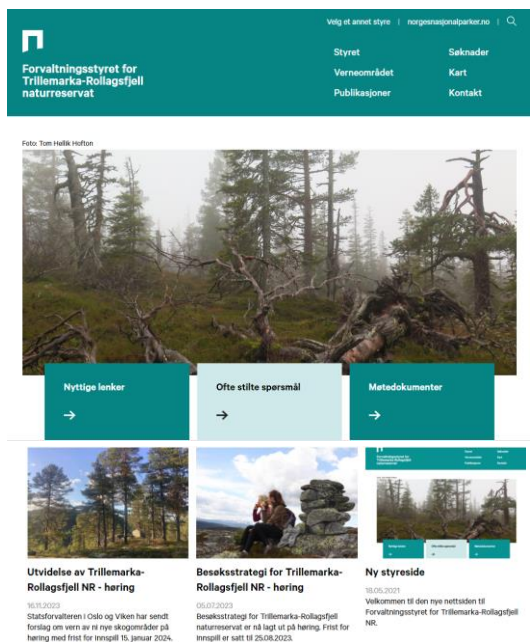
Nettsiden www.trillemarkarollagsfjell.no er bygget på designmanual for Norges nasjonalparker og formidler informasjon om natur, kultur og opplevelser knyttet til verneområdet.

«Styresiden»

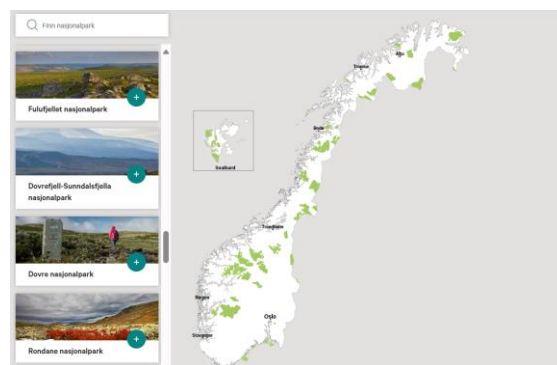
Informasjon om forvaltning, planer, loverk og annen relevant informasjon er samlet på en egen styreside under fellessiden for alle Norges nasjonalpark- og verneområdestyrer:

www.nasjonalparkstyre.no/Trillemarka-Rollagsfjell

Norges nasjonalparker

Miljødirektoratet har opprettet «samleside» for alle nasjonalparker og større verneområder under www.norgesnasjonalparker.no. Trillemarka-Rollagsfjell er med her også.

Nasjonalparker

Andre verneområder

Brosjyre og nye hovedplakater

Det har lenge vært behov for å skifte ut hovedplakatene ved innfallsportene, men vi har ventet med å sette i gang arbeidet på grunn av

flere utvidelser av verneområdet. Miljødirektoratet tok kontakt høsten 2024 med initiativ knyttet til oppstart av arbeid med ny brosjyre for Trillemarka-Rollagsfjell, og vi så det som naturlig å koordinere dette arbeidet med nye hovedplakater siden vi kan bruke samme kart på brosjyre og infoplakat. Arbeidet er i gang og planlegges gjennomført i løpet av 2025.

2.5 Tilrettelegging i verneområdet

Stier og løypetraser som var i bruk på vernetidspunktet er registrert og kartfestet gjennom forvaltningsplanarbeidet. Disse skal jfr. verneforskriften kunne merkes, ryddes og vedlikeholdes i samsvar med forvaltningsplanen. Dette gjelder også nødvendig motorferdsel ved stikking og oppkjøring av kartfestede skiløyper.

Ut over enkel merking og skilting av eksisterende stier og løyper etter lokalt initiativ og gjennom planleggingsmøtene med SNO, har forvaltningsstyret valgt å være forsiktig med kanalisering. Dette for lettere å kunne ta tak i problemer knyttet til ferdsel når behovet melder seg, og for å fordele trykket på de mange veiene som fører inn til området uten å gjøre «politikk» ut av det. Av samme grunn har styret valgt å ikke definere innfartsveier.

Løypekjøringen i verneområdet ivaretas av privatpersoner og løypelag i samarbeid med kommunene. Løypene kjøres med snøscooter med slodd eller sporsetter etter kartfestede traséer.

Det er mange lokale lag/foreninger og ildsjeler som følger med og tar initiativ til tilrettelegging ved behov. Forvaltningsstyret behandlet og innvilget i 2024 følgende søknader fra lokale initiativtakere som selv står ansvarlig for kostnader, gjennomføring og vedlikehold av tiltakene:

- ✓ Montering av rekkverk på bru ved Skoddøl, Sigdal og Eggedal JFF
- ✓ Skilting og merking av sti til Grunntjenndammen, Sigdal Museums venner - Historielag

Utover dette ble det etter initiativ fra Grytelva Hytteforening søkt om midler fra Miljødirektoratet til klopplegging langs stien mellom Tråenvasslia og Gaulen.

2.6 Madonnaen

Madonnaen på Bjørneskortentoppen i Eggedal vestfjell er et mye brukt turmål både for innenbygdsboende, hyttefolk og tilreisende. Eggedal Turlag og Sigdal kommune har arbeidet med tilrettelegging og utbedring av sti og parkering for å kanalisere ferdselen og legge til rette for besøkende. Deler av stien er steinsatt av sherpaer.

Den litt «unorske» skulpturen, som ble satt opp i 2009, står 100 m fra vernegrensa og byr på

panoramautsikt over store deler av verneområdet og tilgrensende områder.

Madonnaen (foto Tom Benonisen)

Forvaltningsstyret har tidligere søkt Miljødirektoratet om ferdselsteller langs stien for å få oversikt over ferdselen. Vi søkte ikke om ferdselsteller til Madonnastien i 2024, og har derfor ikke besøkstall å vise til dette året.

Madonnastien er slik vi ser det et godt eksempel på hvordan ferdsel kan kanaliseres i randsonen til verneområdet samtidig som opplevelsen av Trillemarka-Rollagsfjell ivaretas ved storslagen utsikt på godværsdagene.

2.7 Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er miljøforvaltningens operative feltorgan som ivaretar kontrollfunksjonen knyttet til gjeldende regelverk i verneområdet. Samarbeidet mellom forvaltningen og SNO lokalt fungerer godt med statusmøter ved behov og lav terskel for kontakt.

Hovedtyngden av SNO sitt arbeid består i oppsyn knyttet til verneverdiene, kontroll av aktiviteter og motorferdsel, oppfølging av dispensasjoner, informasjon og veiledning, skjøtsel og tilrettelegging.

Naturoppdrag

Miljødirektoratet opprettet i 2023 et nytt digitalt verktøy til bruk av forvaltningsmyndighet og oppsyn for å forbedre arbeidsprosessen knyttet til

planlegging og gjennomføring av nødvendig arbeid ved forvaltning av verneområder.

Hensikten med Naturpopppdrag er primært å:

- ✓ Definere behov som trenger oppmerksomhet i felt
- ✓ Bestille og utføre oppdrag i felt
- ✓ Enkelt følge opp Installasjoner i felt
- ✓ Notere aktuelle feltobservasjoner og hendelser, der de skjer, når de oppdages

Vår erfaring så langt er at verktøyet fungerer som en god og oversiktlig arena til bruk for forvaltning og oppsyn.

2.8 Saker til behandling

Søknader om tillatelse til motorferdsel eller ulike typer tiltak i verneområdet blir behandlet etter de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene i verneforskriften. Tiltak som ikke er hjemlet i verneforskriften blir vurdert etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen (§ 48) i naturmangfoldloven.

Søknader som er behandlet etter verneforskriften eller naturmangfoldloven (NML) blir fortløpende lagt inn i Miljøvedtaksregisteret www.miljovedtak.no (vedlegg 2)

Gjennom dialog med tiltakshaver i forkant av eventuelle tiltak/søknader legges det grunnlag for best mulige løsninger. Det skaper rasjonalitet for alle parter, og uaktuelle tiltak kan legges på is på tidligst mulig stadium samtidig som søkbare tiltak justeres for best mulig å ivareta verneverdiene. Dette innebærer at en del søknader og mulige avslag veiledes bort før det blir saker ut av det.

Motorferdsel

Flerårige dispensasjoner for motorisert ferdsel i verneområdet praktiseres når dette er naturlig, og mengden søknader vil derfor variere fra år til år. Løypekjøring langs etablerte traséer som er kartfestet i godkjent forvaltningsplan er direkte hjemlet etter § 4 punkt 5 i verneforskriften. Dispensasjoner for privat transport til husvære er

gitt for et bestemt antall turer med krav om rapportering i etterkant. Innvilgede turer blir ikke alltid benyttet fullt ut, og rapporteringen viser at ca. 60-70 % av turene knyttet til gjeldende dispensasjoner benyttes.

Byggetiltak/restaurering

Det ble gitt ny tillatelse med frist for ferdigstilling av det påbegynte arbeidet med oppføring av utedo på Bergestulen. Vi har med bakgrunn i informasjon fra SNO og dialog med tiltakshaver gjort nye vurderinger knyttet til manglende vilkår i sak 6/2018. Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat har med bakgrunn i ny informasjon omgjort eksisterende vedtak ved å sette frist for ferdigstilling. Endringen er kun knyttet til vilkår om frist, og endrer ikke det opprinnelige vedtaket om tillatelse til oppføring av utedoen.

Tilretteleggingstiltak

Det ble behandlet og innvilget søknad fra Sigdal Museums Venner – Historielag om tillatelse til å skilte og merke sti ned til Grunntjenn der demningen fra tida med tømmerfløting ligger. Tiltaket er en del av arbeidet med å synliggjøre historien om tømmerfløting i området, og at de har funnet en eksisterende historisk sti som ble brukt ved lukking og åpning av demningen.

Det ble videre innvilget søknad fra Sigdal og Eggedal JFF om tillatelse til å montere rekkverk på den nye brua som er satt opp over elva innom Skoddøltjern, ved enden av bilveien.

Saker behandlet i 2024:

Hjemmel	Tekst	Innv	Delvis	Avsl
§ 5.3 (forskrift)	Tilrettelegging/stimerking	2		
§ 5.12 d (forskrift)	Motorferdsel (snøscooter) transport til seter/hytte	5	1	
§ 35 a (forvaltningsloven)	Omgjøring av vedtak (frist for ferdigstilling)	1		
§ 48 (NML)	Vedlagring og utkjøring av ved til jaktposter	1		

Vedlegg 1

Oversikt over søknad og økonomisk tildeling gjennom Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter (ESS) 2024.

Søknad om midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

SØKNAD REFERANSEN.R.: 24SE0B98

Tiltak

Hvem søkes det på vegne av? Nasjonalpark- eller verneområdestyre

Oversikt over alle tiltak						
Pri.	Navn på tiltaket	Tiltakskategori	Tiltakstype	Verneområde	Øk. ansvarlig	Beløp
1	Klopplegging	Tilrettelegging og informasjon	Opparbeide sti/kanalisering	Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)	Lokalt SNO	30 000

Klopplegging

Prioritet: 1

Navn på tiltaket: Klopplegging

Tiltakskategori: Tilrettelegging og informasjon

Tiltakstype: Opparbeide sti/kanalisering

Fylke: Buskerud

Kommune: Sigdal

Verneområde: Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat (VV00001863)

Beskrivelse av tiltaket:

Behov for klopplegging/kanalisering over bløte myrpartier langs eksisterende sti mellom Tråenvasslia og Gaulen for å utbedre slitasje og unngå erosjon og opptråkking av nye ruter. Dette er svært våte områder langs oppmerket sti hvor folk har begynt å trække opp alternative ruter. Det er planlagt befaring med SNO, Forvaltning og Grytelve Hytteforening for vurdering av behov og detaljert lokalisering vår/sommer 2024 med oppfølgende tiltak knyttet til innkjøp av materialer og bygging/uttransport av klopper eller gangbaner i løpet av høsten og vinteren 2024/2025. Tiltaket vurderes som positivt for naturmangfoldet og nødvendig for å begrense erosjon og negativ belastning på verneverdiene. Vi benytter velprøvde teknikker i tråd med tidligere tilretteleggingstiltak i verneområdet, med lav risiko for utilsiktede negative konsekvenser.

Arbeidet legges opp som et 2-årsprosjekt som startes i 2024 og ferdigstilles sommeren 2025, noe som kan medføre supplerende søknad om midler for slutføring i 2025.

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

Oversikt Søknad Saksbehandling Rapport

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Klopplegging	OK	30 000	Lokalt SNO	
Antall: 1			30 000		

Vedlegg 2

Oversikt over behandlede saker 2024 som ligger i [Miljøvedtaksregisteret](#)

Vedtakstittel	Dato	Myndighet
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - transport med snøscooter til Minneskleivsetra	25.11.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Omgjøring av vedtak - vilkår for ferdigstilling av arbeid med utedo - Trillemarka-Rollagsfjell NR ! Flere vedtak på samme sak	19.09.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Montering av rekkverk på bru i Trillemarka-Rollagsfjell NR, dispensasjon ! Flere vedtak på samme sak	10.07.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Merking av sti til Grunntjenndammen i Trillemarka-Rollagsfjell NR - dispensasjon	10.07.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Tillatelse til transport med snøscooter i Trillemarka-Rollagsfjell NR	15.03.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - transport med snøscooter til hytte ved Ytrevatn	07.03.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - transport med snøscooter til Nyset	05.03.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Vedlagring og transport av ved til elgposter i Trillemarka-Rollagsfjell NR - dispensasjon	28.02.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell NR - Transport med snøscooter til Venliseter	19.01.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat
Dispensasjon - Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat - transport med snøscooter til hytte ved Ytrevatn	06.01.2024	Forvaltningsstyret for Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Norges nasjonalparker

Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat

Mellom de to dalførene Sigdal og Numedal ligger Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat. Området består hovedsaklig av gammel skog som er lite påvirket av mennesker i nyere tid.

Her kan du oppleve naturskog med stor variasjon i vegetasjon og arter i et landskap som strekker seg fra dype bekkekløfter til myrlendt gammelskog og snaufjell med vidt utsyn. Sammen med setermiljøer og kulturminner som vitner om generasjoners bruk av utmarka utgjør dette et sammenhengende skogområde som er rikt både på naturverdier og kulturhistorie.

Kontaktinformasjon Norges nasjonalparker

Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01
E-post: post@miljodir.no
Nett: www.miljodirektoratet.no
Post: Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010, Trondheim